

බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
මෙල් මාකාණක් කළුවිත් ත්‍රිණොක්කම්
Department of Education - Western Province

වර්ෂ අවසාන ඇගයිම
මුත්‍රාන් ත්‍රිණොක්කම් පරිශ්‍රා - 2021
Year End Evaluation

ආච්‍රීය ත්‍රාම Grade	9	විශය පාටම් Subject	බුද්ධ ධර්මය	ජාල විශාත්තාම් Paper	I-II	ඵැය මණින්ත්‍රියාලම් Hours	2
----------------------------	---	--------------------------	-------------	----------------------------	------	---------------------------------	---

- පහත සඳහන් ඒ ඒ ප්‍රශ්නවලට දී ඇති පිළිතුරු අතරින් වඩාත් නිවැරදි පිළිතුර තෝරා ඒ යටත් ඉරක් අදින්න.

01. සම්බුද්ධ පරිනිරවාණය සිද්ධායේ,
 - (1) පාවා නුවරදිය.
 - (2) කුසිනාරා නුවරයි.
 - (3) විශාලා මහ නුවරදිය.
 - (4) සැවැත් නුවරදිය.
02. තර්ථගත බුදුරජාණන් වහන්සේ සේවාදිසේස පරිනිබාන බාංඩවට පත් වූයේ,
 - (1) තිස්වන වියේදියි.
 - (2) තිස්පස්වන වියේදියි.
 - (3) අසුවන වියේදියි.
 - (4) අසුපස්වන වියේදියි.
03. බොද්ධයෙකු විසින් දක සංවේගය උපදාව ගත යුතු ස්ථාන සතරක් පිළිබඳව සම්බුද්ධ දේශනාවෙහි සඳහන් වෙයි. ඉන් එක් ස්ථානයක් වනුයේ,
 - (1) සැවැත්නුවර ජේත්වනාරාමයයි.
 - (2) රජගහනුවර වේළවනාරාමයයි.
 - (3) බරණස්නුවර ඉසිපතනාරාමයයි.
 - (4) පැලුලුප්නුවර අයෝකාරාමයයි.
04. තම ගුවක පිරිසගේ දක්ෂතා හා ප්‍රවීණතා හඳුනාගෙන ඒ අනුව තනතුරු ලබාදුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රෘතිවත්තයින් අතර අගතනතුර පිරිනැමුවේ,
 - (1) සැරියුත් තෙරැන් වහන්සේටයි.
 - (2) මුගලන් තෙරැන් වහන්සේටයි.
 - (3) මහා කාශ්‍යප තෙරැන් වහන්සේටයි.
 - (4) ආනන්ද තෙරැන් වහන්සේටයි.
05. නිතර නිතර පුරුද්දක් ලෙස කරනු ලබන කුසලාකුසල කරම අයත් වනුයේ,
 - (1) ගරුක කරමයන්ටයි.
 - (2) ආසන්න කරමයන්ටයි.
 - (3) අවින්න කරමයන්ටයි.
 - (4) කටත්තා කරමයන්ටයි.
06. කෙලෙස් නැමැති ගිනි සම්පූර්ණයෙන් නිවි සියලු දුක් නිමාවීම ක්ලේෂ පරිනිරවාණයයි. ඒ පිළිබඳ සඳහන් වන ආර්ය සත්‍යය වනුයේ,
 - (1) දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය.
 - (2) දුක්ඛ සමුද්‍ය ආර්ය සත්‍යය.
 - (3) දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය.
 - (4) දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණි පටිපදා ආර්ය සත්‍යය.
07. හික්ෂණී ගාසනය පිහිටුවීමෙලා පුරෝගාමී මෙහෙයක් ඉවුකරනු ලැබුයේ,
 - (1) ආනන්ද තෙරැන් වහන්සේය.
 - (2) අනුරුද්ධ තෙරැන් වහන්සේයි.
 - (3) අස්සජ් තෙරැන් වහන්සේය.
 - (4) නන්ද තෙරැන් වහන්සේයි.
08. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් මහා ප්‍රජාපති ගෝතමිය ඇතුළු කාන්තාවන්ට පැවැත්ද හා උපසම්පදව ලබාදීමේදී පිළිගත යුතු යැයි පනවා වදුල ධර්මයන් වූයේ,
 - (1) සත්තිස් බෝධී පාක්ෂික ධර්මයන්ය.
 - (2) සඡ්‍යාත අපරිහානි ධර්මයි.
 - (3) අඡ්‍රලෙස්ක ධර්මයන්ය.
 - (4) අඡ්‍ර ගරු ධර්මයන්ය.
09. බුදුන් වහන්සේ හෝග විනාශයට හේතුවන කරනු හයක් පිළිබඳව හඳුන්වා දෙනු ලබන්නේ,
 - (1) උපාලි ගෘහපතියාටයි.
 - (2) සිගාලක ගෘහපතියාටයි.
 - (3) ජන්ත මානවකයාටයි.
 - (4) දිස්ජානු තෝරිය පුත්‍රයාටයි.

10. රටක නීතිය, සාමය හා සඳවාරය යුතිමට ඉවහල් වන රාජ්‍ය පාලන ප්‍රතිපත්ති අතර “කාන්තාවන්ට හිරිහැර නොකළ යුතුයි” යන කරුණ ඇතුළත් වනුයේ,
- (1) දස සක්විති වන් තුළයි.
 - (2) දසරාජ ධර්මවලයි.
 - (3) සතර සංග්‍රහ වස්තුවලයි.
 - (4) සප්ත අපරිහානී ධර්මවලයි.
11. කුලවාදයේ ඇති තීර්ථක බව පෙන්වා දීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සූත්‍ර දේශනාවකි.
- (1) අග්‍රක්ෂා සූත්‍රය
 - (2) වාසේවිය සූත්‍රය
 - (3) දුප්පත්තිතාර සූත්‍රය
 - (4) වේශද්වාර සූත්‍රය
12. වප්මගුල් උලෙල දින සිදුහත් කුමරු දෑඟලුක් සෙවණෙහි පළග බැඳ වඩන ලද හාවනාව වූයේ,
- (1) මෙත්මි හාවනාවයි.
 - (2) ආනාපානසති හාවනාවයි.
 - (3) මරණානුස්සති හාවනාවයි.
 - (4) බුදුගුණ හාවනාවයි.
13. සම්බුද්ධ ගාසනයෙහි “අහිජාලාහි” හික්ෂණීන් අතර අග තනතුර හිමිකර ගත් රහත් තෙරණිය වූයේ,
- (1) ප්‍රජාපති ගෝතම් තෙරණියයි.
 - (2) ප්‍රධානාරා තෙරණියයි.
 - (3) හද්දකවිවානා තෙරණියයි.
 - (4) උප්පලවන්නා තෙරණියයි.
14. “ධම්මපදය” නම්ව ධර්ම ගුන්ථය අයත් වන්නේ සූත්‍ර පිටකයේ,
- (1) දිස නිකායවයි.
 - (2) සංයුත්ත නිකායවයි.
 - (3) මේශ්මීම නිකායවයි.
 - (4) බුද්ධක නිකායවයි.
15. තමන්ගේ දියුණුව මෙන්ම අනුත්ගේ දියුණුව දැක සතුවුවේමේ ගුණය,
- (1) මෙන්තාවයි.
 - (2) කරුණාවයි.
 - (3) මුදිතාවයි.
 - (4) උපේක්ෂාවයි.
16. පවිකම් නොකිරීම, තොරවීම හා අනුමත නොකිරීම යන තුන් ආකාරයෙන්ම සීලය ආරක්ෂා කිරීම,
- (1) අත්තුපනායික ධර්මයයි.
 - (2) ත්‍රිකෝරී පාරිගුද්ධ ධර්මයයි.
 - (3) ලෝක පාලක ධර්මයයි.
 - (4) අධිපති ධර්මයයි.
17. සතුන් මැරීම, සොරකම් කිරීම හා කාමයෙහි වරදවා හැසිරීම යන වැරදි ක්‍රියාවලින් වෙන්ව යහපත් ක්‍රියාවල නිරතවීම අයත් වන්නේ,
- (1) සම්මා සංක්ෂේපයවයි.
 - (2) සම්මා කම්මන්තයවයි.
 - (3) සම්මා ආශ්චර්යයි.
 - (4) සම්මා වායාමයයි.
18. බුදුරජාණන් වහන්සේට අවසන් දනය පුරුෂ කරණු ලැබූවේ,
- (1) අනේපිඩු සිවුතුමා
 - (2) සුජාතා සිවුදේවිය
 - (3) කොසොල් රජතුමාය
 - (4) වුන්ද කරමාර පුත්‍රයායි
19. සිගාලෝවාද සූත්‍ර දේශනාවෙහි ඇතුළත් වන යුතුකම් ඉටුකිරීම පිළිබඳ ඉගැන්වීමට අනුව රසවත් ආහාර පාන බෙදාහීම යන යුතුකම්,
- (1) ස්වාමියා විසින් සේවකයාට ඉටුකළ යුතුය.
 - (2) සේවකයා විසින් ස්වාමියාට ඉටුකළ යුතුය.
 - (3) හාර්යාව විසින් ස්වාමි පුරුෂයාට ඉටුකළ යුතුය.
 - (4) ස්වාමි පුරුෂයා විසින් හාර්යාට ඉටුකළ යුතුය.
20. අසීමිත ආභාවන් තොරව ලද දෙයින් සතුවුවේමේ උතුම් ගුණය හැඳින්වෙන්නේ,
- (1) සුහර ගුණය නමිනි.
 - (2) සන්තුස්සක ගුණය නමිනි.
 - (3) නිපක ගුණය නමිනි.
 - (4) සන්තින්දීය ගුණය නමිනි.

(ලකුණු 2 × 20 = 40)

II පත්‍රය

- පලමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු ලියන්න.

01. (i) නිවන අරමුණු කොටගෙන මධ්‍යම ප්‍රතිපදවෙහි ගමන් කරන්නේකු විසින් අත්හල යුතු අන්ත දෙක මොනවාද?
- (ii) දිනාදී පුණා ලාභීන් අතර අග්‍ර ගණා වූ රහතන් වහන්සේ කවුද?
- (iii) අටලෝ දහමට අයත් අංග හතරක් තම් කරන්න.
- (iv) "වේතනාහං හික්බවේ කම්මං වදාම්." යන පායයේ තේරුම ලියන්න.
- (v) බුද්ධ දේශනාවට අනුව මිනිසාට ලබාගත හැකි උසස්ම ලාභය කුමක්ද?
- (vi) ගාරීරික නිරෝගිතාව උදෙසා අනිවාරයයෙන්ම ආරක්ෂා කළයුතු පංච ශිලයට අයත් ශික්ෂා පද දෙක මොනවාද?
- (vii) ආහාර අනුහවයේදී ඔබ සැලකිලිමත් වියයුතු කරුණු දෙකක් ලියන්න.
- (viii) නිරෝගි පුද්ගලයෙකු වීමට තම් අං දෙකකින් නිරෝගි විය යුතුය. එම අං දෙක මොනවාද?
- (ix) ශිහියාගේ නිතා ශිලය කුමක්ද?
- (x) පරිසරය රැක ගැනීමට අප ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග දෙකක් ලියන්න.

(ලකුණු 2 × 10 = 20)

02. නිමල දහම රකිනු පිණිස ගැටුව විසඳන සසුන් පිළිවෙත සංගායනා පැවැත්වීමයි. එසේ පැවැත්වූ,
- (i) තෙවන ධර්ම සංගායනාවට බලපැ ප්‍රධාන හේතුව කුමක්ද? (ලකුණු 02)
- (ii) එම ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රධානත්වය ගත් රහතන් වහන්සේ, අනුග්‍රහය දැක්වූ රජතුමා හා පැවැත්වූ ස්ථානය තම් කරන්න. (ලකුණු 03)
- (iii) ගාසනයේ ආරක්ෂාව හා පැවැත්ම උදෙසා තෙවන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල හේතු ඇසුරෙන් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
03. බුද්ධහම ලෝකෝත්තර විමුක්තිය මෙන්ම ලෝකික ජීවිතය සාර්ථක කරගෙන සැනසිලි දෙක හා ප්‍රිතිමත් ජීවිතයකට මග පෙන්වන ප්‍රායෝගික දහමකි.
- (i) දැනැම්ව හා සාධාරණව දනය උපයා ජීවත්වීම ආර්ය අෂ්වාංගික මාර්ගයේ කුමන අංශයට අයත්වේද? (ලකුණු 02)
- (ii) බුද්ධමින් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති වෙළඳාම 05 කි. එයින් තුනක් ලියන්න. (ලකුණු 03)
- (iii) අදහැමි දහෝජායන මාර්ගවලින් මිදි නිවැරදි ජීවිතයක් ගත කිරීමෙන් තමාට මෙන්ම අන්‍යයන්ටද වන යහපත පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
04. "තමාට අහිත පිණිස පවතින අයහපත් දේ කිරීම පහසුය. තමාට හිත පිණිස පවතින දේ කිරීම අපහසුය."
- (i) මෙම අදහස ඇතුළත් දම්මපද ගාලාව බුද්ධරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ කවුරුන් මුල්කරගෙනද?
- (ii) "සුකරානී අසාදුනි...." මෙම ගාලාවේ ඉතිරි පද ලියා ගාලාව සම්පූර්ණ කරන්න. (ලකුණු 03)
- (iii) තමාට යහපත පිණිස පවතින නොද ක්‍රියා කිරීමෙන් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝගන පහක් ලියන්න. (ලකුණු 05)

05. "හෙළ කලා කෙත සරු වූයේ බුදුසමයේ ආහාෂයෙනි."
- (i) බුදුහමේ ආහාෂයෙන් පෝෂණය වූ කලා හිල්ප දෙකක් තම් කරන්න. (ලකුණු 02)
 - (ii) පොලොන්නරු සාහිත්‍ය යුගයට අයත් සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ කුනක් ලියන්න. (ලකුණු 03)
 - (iii) ඉන් එක් සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථයක් පිළිබඳව හඳුන්වාදී, ධර්ම සාහිත්‍යය මගින් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝගන මොනවාදුයි පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
06. (i) බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ පැවති "යථාවාදී තරාකාරී යථාකාරී තථාවාදී" ගුණය යනු කුමක්ද?
- (ii) ඉහත ගුණයට අමතරව බුද්ධ වරිතයෙන් ප්‍රකට වන විශිෂ්ට නායකත්ව ලක්ෂණ කුනක් ලියන්න.
 - (iii) එම නායකත්ව ලක්ෂණවලින් එකක් බුද්ධ වරිතයෙන් ප්‍රකට වන අවස්ථාවක් ලියා එම නායකත්ව ලක්ෂණ මත තුළ වර්ධනය කර ගැනීමට ක්‍රියා කරන ආකාරය පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 05)
07. පහත සඳහන් මාත්‍රකා අතරින් දෙකකට කෙටි සටහන් ලියන්න.
- (i) බුදු බව පැතු බලංගොඩ ආනන්ද මෙමත් මහා නායක හාමුදුරුවේ
 - (ii) ආනාපානාසනි හාවනාව
 - (iii) බොඳ්දයන්ගේ අත්පොත බඳු වූ දම්මපදය
 - (iv) බොඳ්ද කලා හිල්ප

